

**EGZAMIN MATURALNY
OD ROKU SZKOLNEGO 2014/2015**

**GEOGRAFIA
POZIOM ROZSZERZONY**

**ROZWIĄZANIA ZADAŃ I SCHEMATY PUNKTOWANIA
(A1, A2, A3, A7)**

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej. III etap edukacyjny I. Korzystanie z różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego [...] i społeczno-gospodarczego [...] na podstawie mapy topograficznej [...] III etap edukacyjny 1.8) Zdający analizuje i interpretuje treści map [...] turystycznych;

Przykład poprawnej odpowiedzi:Rzeźba terenu

Pole A4

Występują niewielkie deniwelacje terenu.

Pole D3

Występuje głęboko wcięta dolina rzeczna.

Pokrycie terenu

Pole A4

Występują pola uprawne.

Pole D3

Większość obszaru porastają lasy.

Schemat punktowania

1 pkt – za podanie poprawnych cech rzeźby terenu i pokrycia terenu

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 2. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...]	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego [...] na podstawie map: topograficznej [...]
--	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

– rzeka Grabianka ma kręty bieg, a rzeka Elbląg ma bieg prawie prosty

– Grabianka ma większy spadek

– Grabianka płynie w wąskiej dolinie, a dolina rzeki Elbląg jest szeroka i płaska

Schemat punktowania

1 pkt – za podanie trzech poprawnych różnicujących cech

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 3. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...]	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego [...]
--	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:Korzyści:

- nowe miejsca pracy (zatrudnienie ludności do budowy i obsługi utworzonego kanału)
- wzrost znaczenia portu w Elblągu wynikający z jego większej dostępności transportowej

Negatywne skutki:

- naruszenie równowagi ekosystemu Zalewu Wiślanego i Mierzei Wiślanej
- mogą powstać utrudnienia dla transportu lądowego na mierzei

Schemat punktowania

- 2 pkt – za podanie poprawnych dwóch korzyści i dwóch negatywnych skutków
 1 pkt – za podanie poprawnej korzyści i negatywnego skutku
 0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 4. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej. III etap edukacyjny I. Korzystanie z różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego [...] na podstawie map: topograficznej [...] III etap edukacyjny 1.4) Zdający identyfikuje położenie i charakteryzuje odpowiadające sobie obiekty geograficzne na fotografiach [...]
---	--

Poprawna odpowiedź:

1. Pogrodzie
2. Raczki Elbląskie (Raczki)

Schemat punktowania

- 1 pkt – za podanie poprawnych nazw dwóch miejscowości
 0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 5. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 1.2) Zdający oblicza odległość w terenie [...] na podstawie map wykonanych w różnych skalach;
---	---

Przykład poprawnego rozwiązania:

- 1 : 120 000
 1 cm → 1,2 km
 Odległość na mapie: 6,8 cm
 6,8 cm → 8,16 km
 1 Mm = 1,852 km
 x Mm = 8,16 km

$$\frac{8,16 \text{ km} \times 1 \text{ Mm}}{1,852 \text{ km}} = 4,4 \text{ Mm}$$

(Uznawany jest wynik na podstawie pomiaru odległości na mapie +/- 2 mm)

Schemat punktowania

1 pkt – za poprawne obliczenie długości trasy i poprawny wynik

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 6. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie [...] wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek-przyroda-gospodarka [...]	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne [...] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego [...]
--	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- linia kolejowa poprowadzona krótszą trasą wymagałaby nakładów finansowych na pokonanie dużych deniwelacji terenu i budowę wysokiego mostu nad rzeką
- zaistniałaby konieczność wycięcia lasu na całej długości trasy

Schemat punktowania

1 pkt – za wyjaśnienie zawierające dwa poprawne argumenty wynikające z interpretacji treści mapy

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 7. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek-przyroda-gospodarka [...]	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne [...] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego [...]
---	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Cechy środowiska przyrodniczego sprzyjające zagospodarowaniu

- bardzo małe deniwelacje terenu
- występowanie żyznych gleb (mady)

Cechy środowiska przyrodniczego utrudniające zagospodarowanie

- duża gęstość cieków
- zagrożenie powodzią

Schemat punktowania

2 pkt – za wymienienie dwóch poprawnych cech sprzyjających zagospodarowaniu i dwóch poprawnych cech utrudniających zagospodarowanie regionu

1 pkt – za wymienienie dwóch, trzech poprawnych cech, w tym sprzyjających i utrudniających zagospodarowanie regionu

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 8. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 2.4) Zdający oblicza wysokość górowania Słońca w dowolnym miejscu na Ziemi w dniach równonocy [...]
---	---

Poprawna odpowiedź:

B

Schemat punktowania

1 pkt – za zaznaczenie poprawnej odpowiedzi

0 pkt – za zaznaczenie błędnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi

Zadanie 9. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...]	IV etap edukacyjny 10.1) Zdający opisuje cechy ukształtowania powierzchni Polski i określa jej związek z budową geologiczną [...]
---	--

Poprawna odpowiedź:

C

Schemat punktowania:

1 pkt – za zaznaczenie poprawnej odpowiedzi

0 pkt – za zaznaczenie błędnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi

Zadanie 10. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 6.1) Zdający charakteryzuje procesy glebotwórcze i omawia cechy głównych rodzajów gleb strefowych [...]
---	---

Poprawna odpowiedź:

Forma rzeźby	Profil gleby			
	A	B	C	D
Mierzeja	X			
Wysoczyzna morenowa			X	

Schemat punktowania:

2 pkt – za dwie poprawne odpowiedzi

1 pkt – za jedną poprawną odpowiedź

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 11. (0–1)

IV etap edukacyjny (zakres podstawowy) III. Rozumienie relacji człowiek-przyroda-społeczeństwo w skali globalnej i regionalnej.	IV etap edukacyjny (zakres podstawowy) 3.1) Zdający [...] potrafi przewidzieć przyrodnicze [...] skutki zakłóceń równowagi ekologicznej;
--	---

Poprawna odpowiedź:

Kanały odwadniające – E – D

Wały przeciwpowodziowe – C – F – G

Schemat punktowania:

1 pkt – za poprawne uzupełnienie schematów

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 12. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 2.2) Zdający charakteryzuje ciała niebieskie tworzące Układ Słoneczny;
---	--

Poprawna odpowiedź:

1. Mars
2. Wenus
3. Wenus

Schemat punktowania:

1 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 13. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 2.3) Zdający wskazuje konsekwencje ruchów Ziemi;
---	--

Poprawna odpowiedź:

1. obrotowego
2. dnia polarnego

Schemat punktowania

1 pkt – za uzupełnienie dwóch zdań poprawnymi określeniami

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 14. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 2.4) Zdający oblicza wysokość górowania Słońca w dniach [...] przesileni;
---	---

Przykład poprawnego rozwiązania:

Wzór do wykonania obliczeń

$$h = 90^\circ - \varphi + 23^\circ 27'$$

Wysokość górowania Słońca 22 VI

$$h = 90^\circ - \varphi + 23^\circ 27'$$

$$h = 90^\circ - 68^\circ 12' + 23^\circ 27'$$

$$h = 21^\circ 48' + 23^\circ 27'$$

$$h = 45^\circ 15'$$

Uznawany jest również wynik obliczony na podstawie wartości deklinacji Słońca: $23^\circ 26'$; $23^\circ 30'$; $23,5^\circ$

Schemat punktowania

2 pkt – za zastosowanie poprawnego wzoru i szerokości geograficznej oraz zapisanie obliczeń i podanie poprawnej odpowiedzi

1 pkt – za zastosowanie poprawnego wzoru i poprawnej szerokości geograficznej

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 15. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...]	IV etap edukacyjny 2.7) Zdający wyjaśnia przyczynę występowania dni i nocy polarnych na obszarach podbiegunowych [...]
---	---

Poprawna odpowiedź:

B. 1

1 pkt – za zaznaczenie poprawnej odpowiedzi

0 pkt – za zaznaczenie błędnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi

Zadanie 16. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...]	IV etap edukacyjny 3.5) Zdający rozpoznaje strefę klimatyczną i typ klimatu na podstawie rocznego przebiegu temperatury powietrza i sum opadów;
---	--

Poprawna odpowiedź:

1. P

2. F

3. F

Schemat punktowania:

1 pkt – za podanie trzech poprawnych odpowiedzi

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 17. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...]	IV etap edukacyjny 3.5) Zdający rozpoznaje strefę klimatyczną i typ klimatu na podstawie rocznego przebiegu temperatury powietrza i sum opadów;
---	--

Poprawna odpowiedź:

Stacja A – 2

Stacja B – 6

Schemat punktowania:

1 pkt – za podanie dwóch poprawnych odpowiedzi

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 18. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 3.6) Zdający przygotowuje krótkoterminową prognozę pogody na podstawie mapy synoptycznej [...]
---	--

Poprawna odpowiedź:

B

Schemat punktowania:

1 pkt – za zaznaczenie poprawnej odpowiedzi

0 pkt – za zaznaczenie błędnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi

Zadanie 19. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 3.1) Zdający opisuje przebieg procesów pogodowych [...] zjawiska im towarzyszące [...]
---	--

Poprawna odpowiedź:

1. F

2. P

3. F

Schemat punktowania:

1 pkt – za podanie trzech poprawnych odpowiedzi

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 20. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego [...] na podstawie map [...]
---	---

Poprawna odpowiedź:

Akwen	Przyczyna wartości zasolenia (wpisz literę)
Zatoka Fińska	C
Bałtyk Południowy	B

Schemat punktowania:

1 pkt – za podanie dwóch poprawnych odpowiedzi

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 21. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 1.7) Zdający stosuje wybrane metody kartograficzne do prezentacji cech ilościowych i jakościowych środowiska geograficznego;
---	--

Poprawna odpowiedź:

A. 2

Schemat punktowania:

1 pkt – za zaznaczenie poprawnej odpowiedzi

0 pkt – za zaznaczenie błędnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi

Zadanie 22. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...]	IV etap edukacyjny 4.3) Zdający charakteryzuje sieć rzeczną [...] na poszczególnych kontynentach; 3.2) Zdający wskazuje przyczyny nierównomiernego rozkładu [...] opadów;
---	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Przyczyną różnicy jest występowanie obfitych deszczów zenitalnych w środkowej części Afryki z powodu występowania na tym obszarze niżu równikowego oraz prawie zupełny brak opadów na obszarze położonym wzdłuż zwrotnika Raka z powodu występowania tam stałego wyżu atmosferycznego.

Schemat punktowania:

2 pkt – za poprawne wyjaśnienie odwołujące się do różnicy w ilości opadów atmosferycznych jako konsekwencji występowania niżu równikowego i wyżu zwrotnikowego

1 pkt – za odpowiedź odwołującą się tylko do różnicy w ilości opadów atmosferycznych na obu obszarach lub za poprawne pełne wyjaśnienie odnoszące się tylko do jednego z obszarów

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 23. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje [...] cechy środowiska przyrodniczego [...] na podstawie map [...] 7.3) Zdający odczytuje na mapach aktualny podział polityczny.
---	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Państwo (numer na mapie)	Nazwa państwa	Opis hydrograficzny (wpisz literę)
1	Namibia	B
2	Czad	D
3	Mozambik	C

Schemat punktowania:

2 pkt – za poprawne odpowiedzi w trzech wierszach w tabeli

1 pkt – za poprawne odpowiedzi w dwóch wierszach w tabeli

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 24. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...]	IV etap edukacyjny 5.6) Zdający charakteryzuje zjawiska wietrzenia [...] chemicznego [...]
---	---

Poprawna odpowiedź:

Wietrzenie chemiczne

Schemat punktowania:

1 pkt – za poprawną odpowiedź

0 pkt – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 25. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...]	IV etap edukacyjny 5.6) Zdający charakteryzuje zjawiska wietrzenia [...] chemicznego [...]
---	---

Poprawna odpowiedź:

B

Schemat punktowania:

1 pkt – za zaznaczenie poprawnej odpowiedzi

0 pkt – za zaznaczenie błędnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi

Zadanie 26. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...]	IV etap edukacyjny 5.5) Zdający charakteryzuje główne procesy wewnętrzne prowadzące do urozmaicenia powierzchni Ziemi [...] wstrząsy tektoniczne [...]
---	---

Poprawna odpowiedź:

C

Schemat punktowania:

1 pkt – za zaznaczenie poprawnej odpowiedzi

0 pkt – za zaznaczenie błędnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi

Zadanie 27. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...]	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje [...] cechy środowiska przyrodniczego [...] na podstawie map [...] tematycznej;
---	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Obszary są położone

- na obrzeżach pustyń i półpustyń
- w klimatach suchych (kontynentalnych)

Schemat punktowania:

1 pkt – za podanie dwóch poprawnych cech

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 28. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie [...] wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek-przyroda-gospodarka.	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego [...] wykorzystując mapy tematyczne;
---	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- wzrost presji na środowisko wskutek wzrostu liczby ludności i zapotrzebowania na nowe tereny do zamieszkania
- nadmierny wypas zwierząt

Schemat punktowania:

1 pkt – za podanie poprawnych dwóch przyczyn

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 29. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...]	IV etap edukacyjny 10.1) Zdający opisuje cechy ukształtowania powierzchni Polski i określa jej związek z budową geologiczną [...]
---	--

Poprawna odpowiedź:

C

Schemat punktowania:

1 pkt – za zaznaczenie poprawnej odpowiedzi

0 pkt – za zaznaczenie błędnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi

Zadanie 30. (0–2)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 8.7) Zdający przedstawia procesy urbanizacyjne na świecie [...]
---	---

Poprawna odpowiedź:

Region	Numer linii
C	2
A	4
B	3

Schemat punktowania:

2 pkt – za poprawne uzupełnienie dwóch kolumn tabeli

1 pkt – za poprawne uzupełnienie jednej kolumny tabeli

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 31. (0–1)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 8.7) Zdający przedstawia procesy urbanizacyjne na świecie [...]
---	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Brak miejsc pracy na wsi wymuszający migracje ludności do miast.

Schemat punktowania:

1 pkt – za poprawną odpowiedź

0 pkt – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 32. (0–1)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw. IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 8.7) Zdający przedstawia procesy urbanizacyjne na świecie [...]
--	---

Poprawna odpowiedź:

A. 1

Schemat punktowania:

1 pkt – za zaznaczenie poprawnej odpowiedzi

0 pkt – za zaznaczenie błędnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi

Zadanie 33. (0–1)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw. IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 8.6) Zdający charakteryzuje przyczyny i konsekwencje migracji ludności w różnych państwach;
--	---

Poprawna odpowiedź:

B. 1

Schemat punktowania:

1 pkt – za zaznaczenie poprawnej odpowiedzi

0 pkt – za zaznaczenie błędnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi

Zadanie 34. (0–2)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 11.2) Zdający wyjaśnia zmiany w strukturze zatrudnienia ludności Polski;
---	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

1990–1993

Wprowadzenie w Polsce gospodarki rynkowej, co m.in. wiązało się z upadkiem wielkich państwowych zakładów przemysłowych i utratą miejsc pracy.

2004–2007

Po przystąpieniu Polski do UE możliwe stało się zatrudnienie polskich obywateli w krajach unijnych, co doprowadziło do migracji zarobkowej i zmniejszyło liczbę osób starających się o pracę w naszym kraju.

Schemat punktowania:

2 pkt – za podanie po jednym poprawnym argumentem odnoszącym się do każdego z dwóch przedziałów czasowych

1 pkt – za podanie poprawnego argumentu dla jednego przedziału czasowego

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 35. (0–2)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 11.2) Zdający wyjaśnia zmiany w strukturze zatrudnienia ludności Polski;
---	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- niedostosowanie posiadanych kwalifikacji do potrzeb rynku
- mało ofert na rynku pracy
- spowolnienie wzrostu gospodarczego

Schemat punktowania:

- 2 pkt – za podanie trzech poprawnych odpowiedzi
1 pkt – za podanie dwóch poprawnych odpowiedzi
0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 36. (0–2)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw. IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 11.1) Zdający charakteryzuje rozwój demograficzny Polski w wybranych okresach na podstawie danych statystycznych [...]
--	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- W grupie ludności w wieku przedprodukcyjnym współczynniki feminizacji mają zbliżone wartości w miastach i na wsi.
- Współczynnik feminizacji wzrasta w grupie ludności w wieku poprodukcyjnym.
- Na wsi w większości grup wiekowych (młodszych i średnich) występuje przewaga liczby mężczyzn nad liczbą kobiet.

Schemat punktowania:

- 2 pkt – za podanie trzech poprawnych wniosków
1 pkt – za podanie dwóch poprawnych wniosków
0 pkt – za podanie odpowiedzi, która nie spełnia powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 37. (0–1)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw. IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 11.4) Zdający analizuje okresowe zmiany salda migracji [...] wewnętrznych oraz wyjaśnia ich przyczyny;
--	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Nastąpił odpływ części ludności z miast na obszary pozamiejskie ze względu na wzrost standardów życia mieszkańców miast, rozwój komunikacji (w tym transportu indywidualnego) przy jednoczesnym zahamowaniu migracji ludności ze wsi do miast wskutek trudności znalezienia pracy w miastach.

Schemat punktowania:

1 pkt – za podanie poprawnego wyjaśnienia

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 38. (0–1)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw. IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 11.4) Zdający analizuje okresowe zmiany salda migracji [...] wewnętrznych [...]
--	---

Poprawna odpowiedź:

C

Schemat punktowania:

1 pkt – za zaznaczenie poprawnej odpowiedzi

0 pkt – za zaznaczenie błędnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi

Zadanie 39. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących [...] gospodarki człowieka [...]	IV etap edukacyjny 12.2) Zdający wskazuje zmiany strukturalne zachodzące w polskim rolnictwie;
--	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- Zmniejszył się udział małych gospodarstw, które mają mniejszy wkład w produkcję towarową rolnictwa.
- Wzrósł udział gospodarstw największych, które wykazują wyższy stopień specjalizacji oraz większą wydajność produkcji.

Schemat punktowania:

2 pkt – za podanie dwóch poprawnych argumentów

1 pkt – za podanie jednego poprawnego argumentu

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 40. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek-przyroda-gospodarka.	IV etap edukacyjny 9.2) Zdający wykazuje zależności między rodzajami produkcji rolnej a warunkami naturalnymi [...] oraz charakteryzuje różne typy rolnictwa na świecie;
--	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

A. Mongolia

Rolnictwo tego kraju jest w największym stopniu ekstensywne i ukierunkowane na chów zwierząt.

B. Francja

W tym państwie, w przeciwieństwie do pozostałych, rozwinęło się rolnictwo intensywne.

Schemat punktowania:

2 pkt – za poprawny wybór dwóch państw wraz z podaniem poprawnego uzasadnienia dla każdego z państw

1 pkt – za poprawny wybór jednego państwa wraz z podaniem poprawnego uzasadnienia

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 41. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 12.3) Zdający wskazuje obszary występowania [...] zasobów naturalnych;
---	--

Poprawna odpowiedź:

D

Schemat punktowania:

1 pkt – za poprawną odpowiedź

0 pkt – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 42. (0–1)

IV etap edukacyjny (zakres podstawowy) I. Wykorzystywanie różnych źródeł informacji do analizy [...] współczesnych problemów [...] gospodarczych.	IV etap edukacyjny (zakres podstawowy) 2.8) Zdający [...] dokonuje oceny zjawiska uzależnienia produkcji energii na świecie od źródeł zaopatrzenia surowców [...]
--	--

Poprawna odpowiedź:

1. F

2. P

3. F

Schemat punktowania:

1 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 43. (0–1)

IV etap edukacyjny (zakres podstawowy) I. Wykorzystywanie różnych źródeł informacji do analizy [...] współczesnych problemów [...] gospodarczych.	IV etap edukacyjny (zakres podstawowy) 2.8) Zdający [...] dokonuje oceny zjawiska uzależnienia produkcji energii na świecie od źródeł zaopatrzenia surowców [...]
--	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Polska i Węgry mają niewystarczające zasoby gazu ziemnego w stosunku do popytu, a kraje zachodniej Europy w większym stopniu zaspokajają potrzeby energetyczne własnymi zasobami gazu. Pozwala to Gazpromowi na różnicowanie cen w stosunku do odbiorców.

Schemat punktowania:

1 pkt – za poprawne wyjaśnienie odnoszące się do Polski i Węgier oraz pozostałych państw

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 44. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 9.9) Zdający uzasadnia różnice ilościowe i jakościowe produkcji przemysłowej państw na różnym poziomie rozwoju gospodarczego [...]
---	--

Poprawna odpowiedź:

W kolejności:

Chiny, Rosja, Stany Zjednoczone

Schemat punktowania:

1 pkt – za wpisanie trzech państw we właściwej kolejności

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 45. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 12.5) Zdający wskazuje dziedziny produkcji przemysłowej dynamicznie się rozwijające; 12.6) Zdający przedstawia zmiany w gospodarce Polski spowodowane jej restrukturyzacją i modernizacją po 1990 r.;
---	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Spadła produkcja wyrobów przemysłu tradycyjnego, takiego jak górnictwo węgla i przemysł lekki, a największą dynamikę odnotowano w produkcji wyrobów przemysłu nowoczesnego, wykorzystującego nowe technologie.

Schemat punktowania:

1 pkt – za podanie poprawnego uzasadnienia

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 46. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości [...] dotyczących gospodarki człowieka [...]	IV etap edukacyjny 12.3) Zdający [...] analizuje zmiany wielkości eksploatacji zasobów naturalnych;

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- Zmalał popyt na węgiel na rynku krajowym, do czego przyczynił się głównie spadek produkcji wielu energochłonnych wyrobów przemysłowych.
- Eksport polskiego węgla kamiennego natrafia na dużą konkurencję na rynkach zewnętrznych.

Schemat punktowania:

1 pkt – za podanie dwóch poprawnych przyczyn

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 47. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości [...] dotyczących gospodarki człowieka [...]	IV etap edukacyjny 12.6) Zdający przedstawia zmiany w gospodarce Polski spowodowane jej restrukturyzacją i modernizacją po 1990 r.;
--	--

Poprawna odpowiedź:

Odbiorniki telewizyjne – C

Srebro – D

Stal surowa – B

Schemat punktowania:

1 pkt – za podanie trzech poprawnych odpowiedzi

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 48. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej.	IV etap edukacyjny 7.3) Zdający odczytuje na mapach aktualny podział polityczny. 9.15) Zdający wyjaśnia przyczyny i przebieg konfliktów zbrojnych w wybranych regionach współczesnego świata.
---	---

Poprawna odpowiedź:

Nazwa państwa – Syria

Numer na mapie – 4

Schemat punktowania:

1 pkt – za podanie poprawnej nazwy państwa i numeru na mapie

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium lub brak odpowiedzi